विकिस्रोतः

ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണമ്/പൂർവഭാഗഃ/അധ്യായഃ 21

< ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണമ് | പൂർവഭാഗഃ

സൂത ഉവാച ..
സൂര്യാ ചംദ്രമസാവേതൗ ഭ്രമതോ യാവദേവ തു ..
പ്രകാശൈസ്തു പ്രഭാഭിസ്തൗ മംഡലാഭ്യാം സമുച്ഛ്രിതൗ .. 21.1 ..

സപ്താനാം തു സമുദ്രാണാം ദ്വീപാനാം സതു വിസ്തരഃ ..
വിസ്തരാർദ്ധേ പൃഥിവ്യാസ്തു ഭവേദന്യത്ര ബാഹ്യതഃ .. 21.2 ..

പര്യാസപരിമാണം തു ചംദ്രാദിത്യൗ പ്രകാശതഃ ..
പര്യാസ്താത്പാരിമാണ്യേന ഭൂമേസ്തുല്യം ദിവം സ്മൃതമ് .. 21.3 ..

അവതി ത്രീനി[illegible]ല്ലോകാൻ യസ്മാത്സൂര്യഃ പരിഭ്രമൻ ..
അവിധാതുഃ പ്രകാശാഖ്യോ ഹ്യവനാത്സ രവിഃ സ്മൃതഃ .. 21.4 ..

അതഃ പരം പ്രവക്ഷ്യാമി പ്രമാണം ചംദ്രസൂര്യയോഃ ..
മഹിത്തത്ത്വാന്മഹീശബ്ദോ്ഽഹ്യസ്മിന്വർഷേ നിപാദ്യതേ .. 21.5 ..

അസ്യ ഭാരതവർഷസ്യ വിഷ്കംഭാത്തുല്യവിസ്തൃതമ് ..
മംഡലം ഭാസ്കരസ്യാഥ യോജനാനി നിബോധത .. 21.6 ..

നവയോജനസാഹസ്രോ വിസ്താരോ ഭാസ്കരസ്യ തു ..
വിസ്താരാ[illegible]ഗുണശ്ചാസ്യ പരിണാഹസ്തു മംഡലേ .. 21.7 ..

വിഷ്കംഭമംഡലാച്ചൈവ ഭാസ്കരാദ്ദ്വിഗുണഃ ശശീ ..
അഥ പൃഥിവ്യാ വക്ഷ്യാമി പ്രമാണം യോജനൈഃ സഹ .. 21.8 ..

സപ്തദ്വീപസമുദ്രായാ വിസ്താരോ മംഡലം ച യത് ..
ഇത്യേതദിഹ സംഖ്യാതം പുരാണേ പരിമാണതഃ .. 21.9 ..

തദ്വക്ഷ്യാമി സമാഖ്യായ സാംപ്രതൈരഭിമാനിഭിഃ ..
അഭിമാനിനോവ്യതീതാ യേ തുല്യാസ്തേ സാംപ്രതൈസ്ത്വിഹ .. 21.10 ..

ദേവാ യേ വൈ വ്യതീതാസ്തു രൂപൈർനാമഭിരേവ ച ..
തസ്മാത്തു സാംപ്രതൈർദേവൈർവക്ഷ്യാമി വസുധാതലമ് .. 21.11 ..

ദിവാസ്തു സന്നിവേശം വൈ സാംപ്രതൈരേവ കൃത്സ്നശഃ ..
ശതാർദ്ധകോടിവിസ്താരാ പൃഥിവീ കൃത്സ്നശഃ സ്മൃതാ .. 21.12 ..

തസ്യാ ഊർദ്ധ്വപ്രമാണേന മേരോര്യാവത്തു സംസ്ഥിതിഃ ..
പൃഥിവ്യാ ഹ്യർദ്ധവിസ്താരോ യോജനാഗ്രാത്പ്രകീർത്തിതഃ .. 21.13 ..

മേരോർമധ്യാത്പ്രതിദിശം കോടിരേകാ തു സാ സ്മൃതാ ..
തഥാ ശാതസഹസ്രാണാമേകോന നവതിഃ പുനഃ .. 21.14 ..

പംചാശത്തു സഹസ്രാണി പൃഥിവ്യർദ്ധസ്യ മംഡലമ് ..
ഗണിതം യോജനാഗ്രാത്തു കോട്യസ്ത്വേകാദശ സ്മൃതാഃ .. 21.15 ..

തഥാ ശതസഹസ്രാണി സപ്തത്രിംശാധികാനി തു ..
ഇത്യേതദിഹ സംഖ്യാതം പൃഥിവ്യംതസ്യ മംഡലമ് .. 21.16 ..

താരകാസംനിവേശാസ്യ ദിവി യാവ ച്ച മംഡലമ് ..
പര്യാസസന്നിവേശശ്ച ഭൂമേര്യാവത്തു മംഡലമ് .. 21.17 ..

പര്യാസപരിമാണേന ഭൂമേസ്തുല്യം ദിവഃ സ്മൃതമ് ..
സപ്താനാമപി ദ്വീപാനാമേത ത്സ്ഥാനം പ്രകീർതിതമ് .. 21.18 ..

പര്യായപരിമാണേന മംഡലാനുഗതേന ച ..
ഉപര്യുപരി ലോകാനാം ഛത്രവത്പരിമംഡലമ് .. 21.19 ..

സംസ്ഥിതിർവിഹിതാ സർവാ യേഷു തിഷ്ഠംതി ജംതവഃ ..
ഏതദംഡകപാലസ്യ പ്രമാണം പരികീർത്തിതമ് .. 21.20 ..

അംഡസ്യാംതസ്ത്വിമേ ലോകാഃ സപ്തദ്വീപാ ച മേദിനീ ..
ഭൂർലോകശ്ച ഭുവർല്ലോകസ്തൃതീയസ്സൂരിതി സ്സ്വതഃ .. 21.21 ..

മഹർല്ലോകോ ജനശ്ചൈവ തപഃ സത്യം ച സപ്തമമ് ..
ഏതേ സപ്ത കൃതാ ലോകാശ്ഛത്രാകാരാ വ്യവസ്ഥിതാഃ .. 21.22 ..

സ്വകൈരാവരണൈഃ സൂക്ഷ്മൈർധാര്യമാണാഃ പൃഥക്പൃഥക് ..
ദശഭാഗാധികാഭിശ്ച താഭിഃ പ്രകൃതിഭിർബഹിഃ .. 21.23 ..

പൂര്യമാണാ വിശേഷൈശ്ച സമുത്പന്നൈഃ പരസ്പരാത് ..
അസ്യാംഡസ്യ സമംതാച്ച സന്നിവിഷ്ടോ ഘനോദധിഃ .. 21.24 ..

പൃഥിവ്യാ മംഡലം കൃത്സ്നം ഘനതോയേന ധാര്യതേ ..
ഘനോദധിഃ പരേണാഥ ധാർയ്യതേ ഘനതേജസാ .. 21.25 ..

ബാഹ്യതോ ഘനതേജസ്ച തിർയ്യഗൂർദ്ധ്വം തു മംഡലമ് ..
സംമതാദ്ധനവാതേന ധാര്യമാണം പ്രതിഷ്ഠിതമ് .. 21.26 ..

ഘനവാതം തഥാകാശമാകാശം ച മഹാത്മനാ ..
ഭൂതാദിനാ വൃതം സർവം ഭൂതാദിർമഹതാ വൃതഃ .. 21.27 ..

വൃതോ മഹാനനംതേന പ്രധാനേനാവ്യ യാത്മനാ ..
പുരാണി ലോകപാലാനാം പ്രവക്ഷ്യാമി യഥാക്രമമ് .. 21.28 ..

ജ്യോതിർഗുണപ്രചാരസ്യ പ്രമാണപരിസിദ്ധയേ ..
മേരോഃ പ്രാച്യാം ദിശി തഥാ മാനസസ്യൈവ മൂർദ്ധനി .. 21.29 ..

വസ്വൗകസാരാ മാഹേംദ്രീ പുരീ ഹേമപരിഷ്കൃതാ ..
ദക്ഷിണേന പുനർമേരോർമാനസസ്യൈവ മൂർദ്ധനി .. 21.30 ..

വൈവസ്വതോ നിവ സതി യമഃ സംയമനേ പുരേ ..
പ്രതീച്യാം തു പുനർമേരോർമാനസസ്യൈവ മൂർദ്ധനി .. 21.31 ..

സുഖാ നാമ പുരീ രമ്യാ വരുണസ്യാപി ധീമതഃ ..
വരുണോ യാദസാം നാഥസ്സുഖാഖ്യേ വസതേ പുരേ .. 21.32 ..

ദിശ്യുത്തരസ്യാം മേരോസ്തു മാനസസ്യൈവ മൂർദ്ധനി ..
തുല്യാ മഹേംദ്രപുര്യ്യാസ്തു സോമസ്യാപി വിഭാവരീ .. 21.33 ..

മാനസോത്തരവൃഷ്ടേ തു ലോകപാലാശ്ചതുർദിശമ് ..
സ്ഥിതാ ധർമവ്യവസ്ഥാർഥ ലോകമംരക്ഷണായ ച .. 21.34 ..

ലോകപാലോപരിഷ്ടാത്തു സർവതോ ദക്ഷിണായനേ ..
കാഷ്ഠാഗതസ്യ സൂര്യസ്യ ഗതിയാ താം നിബോധത .. 21.35 ..

ദക്ഷിണോഽപക്രമേ സൂർയ്യഃ ക്ഷിപ്തേഷുരിവ സർപതി ..
ജ്യോതിഷാം ചക്രമാദായ സതതം പരിഗച്ഛതി .. 21.36 ..

മധ്യഗശ്ചാമരാവത്യാം യദാ ഭവതി ഭാസ്കരഃ ..
വൈവസ്വതേ സംയമതേ ഉദയസ്തത്ര ദൃശ്യതേ .. 21.37 ..

സുഖായാമർദ്ധരാത്രം സ്യാദ്വിഭായാമസ്തമേതി ച ..
വൈവസ്വതേ സംയമനേ മധ്യഗഃ സ്യാദ്രവിര്യദാ ..
സുഖായാമഥ വാരുണ്യാമുത്തിഷ്ഠൻസ തു ദൃശ്യതേ .. 21.38 ..

വിഭായാ മർദ്ധരാത്രം സ്യാന്മാഹേംദ്യാമസ്തമേതി ച ..
യദാ ദക്ഷിണപുർവേഷാമപരാഹ്ണോ വിധീയതേ .. 21.39 ..

ദക്ഷിണാപരദേശ്യാനാം പൂർവഹ്ണഃ പരികീ ര്ത്തിതഃ ..
തേഷാമപരരാത്രശ്ച യേ ജനാ ഉത്തരാഃ പരേ .. 21.40 ..

ദേശാ ഉത്തരപൂർവാ യേ പൂവരാത്രസ്തു താൻപ്രതി ..
ഏവമേവോത്തരേഷ്വ ര്കോ ഭുവനേഷു വിരാജതേ .. 21.41 ..

സുഖായാസഥ വാരുണ്യാം മധ്യാഹ്നേ ചാര്യമാ യദാ ..
വിഭായാം സോമപുര്യാം വാ ഉത്തിഷ്ഠതി വിഭാവസുഃ .. 21.42 ..

രാത്ര്യർദ്ധ ചാമരാവത്യാമസ്തമേതി യമസ്യ ച ..
സോമപുര്യാ വിഭായാം തു മധ്യാഹ്നേ സ്യാദ്ദിവാകരഃ .. 21.43 ..

മഹേദ്രസ്യാമരാവത്യാം സൂര്യ ഉത്തിഷ്ഠതേ തദാ ..
അർദ്ധരാത്രം സംയമനേ വാരുണ്യാമസ്തമേതി ച .. 21.44 ..

സ ശീഘ്രമേവ പര്യേതി ഭാസ്കരോഽലാതച ത്രവത് ..
ഭ്രമന്വൈ ഭ്രമമാർണാനി ഋക്ഷാണി ചരതേ രവിഃ .. 21.45 ..

ഏവം ചതുർഷു പാർശ്വേഷു ദക്ഷിണാം തേന സർപതി ..

ഉദയാസ്തമനേ ചാസാവൃത്തി ഷ്ഠതി പുനഃ പുനഃ .. 21.46 ..

പൂവാഹ്ണേ ചാപരാഹ്ണേ ച ദ്വൗ ദ്വൗ ദേവാലയൗ തു സഃ ..
തപത്യർകശ്ച മധ്യാഹ്നേ തൈരേവ ച സ്വരശ്മിഭിഃ .. 21.47 ..

ഉദിതോ വർദ്ധമാനാഭിരാമധ്യാഹ്നം തപന്രവിഃ ..
അതഃ പരം ഹ്രസംതീഭിർഗോഭിരസ്തം നിഗച്ഛതി .. 21.48 ..

ഉദയാസ്തമയാഭ്യാം ച സ്മൃതേ പൂർവാപരേ ദിശൗ ..
യാവത്പുരസ്താത്തപതി താപത്പൃഷ്ഠേഽഥ പാർശ്വയോഃ .. 21.49 ..

യത്രോദ്യന്ദൃശ്യതേ സൂര്യസ്തേഷാം സ ഉദയഃ സ്മൃതഃ ..
പ്രണാശം ഗച്ഛതേ യത്ര തേഷാമസ്തഃ സ ഉച്യതേ .. 21.50 ..

സർവേഷാമുത്തരേ മേരുലോകാലോകശ്ച ദക്ഷിണേ ..
വിദൂരഭാവാദർകസ്യ ഭൂമിലേഖാവൃതസ്യ ച .. 21.51 ..

ലീയന്തേ രശ്മയോ യസ്മാത്തേന രാത്രൗ ന ദൃശ്യതേ ..
ഗ്രഹനക്ഷത്രസോമാനാം ദർശനം ഭാസ്കരസ്യ ച .. 21.52 ..

ഉച്ധ്രയസ്യ പ്രമാണേന ജ്ഞേയമസ്തമഥോദയമ് ..
ശുക്ലച്ഛായോഽഗ്നിരാ പശ്ച കൃഷ്ണച്ഛായാ ച മേദിനീ .. 21.53 ..

വിദൂരഭാവാദർകസ്യ ഹ്യുദ്യതോഽപി വിരശ്മികാ ..
രക്തഭാവോ വിരശ്മത്വാദ്രക്തത്വാച്ജാപ്യനുഷ്ണതാ .. 21.54 ..

ലേഖായാമാസ്ഥിതഃ സൂര്യോ യത്ര യത്ര ച ദൃശ്യതേ ..
ഊർദ്ധ്വ ശാതസഹസ്ര തു യോജനാനാം സ ദൃശ്യതേ .. 21.55 ..

പ്രഭാ ഹി സൗരീ പാദേന ഹ്യസ്തം ഗച്ഛതി ഭാസ്കരേ ..
അഗ്നിമാവിശതേ രാദ്രൗ തസ്മാദ്ദൂരാത്പ്രകാശതേ .. 21.56 ..

ഉദിതേ ഹി പുനഃ സൂര്യേ ഹ്യൗഷ്ണ്യമാഗ്നേയമാവിശേത് ..
സംയുക്തോ വഹ്നിനാ സൂര്യസ്തപതേ തു തതോ ദിവാ .. 21.57 ..

പ്രാകാശ്യം ച തഥൗഷ്ണ്യം ച സൗരാഗ്നേയേ ച തേജസീ ..
പരസ്പരാനുപ്രവേശാദ്ദീപ്യേതേ തു ദിവാനിശമ് .. 21.58 ..

ഉത്തരേ ചൈവ ഭൂമ്യർദ്ധേ തഥാ തസ്മിംശ്ച ദക്ഷിണേ ..
ഉത്തിഷ്ഠതി തഥാ സൂര്യേ രാത്രിരാവിശതപ്യപഃ .. 21.59 ..

തസ്മാച്ഛീതാ ഭക്ത്യാംപോ ദിവാരാത്രിപ്രവേശനാത് ..
അസ്തം യാതി പുനഃ സൂര്യേ ദിനമാവിശതേ ത്വപഃ .. 21.60 ..

തസ്മാദുഷ്ണാ ഭവത്യാപോ നക്തമഹ്നഃ പ്രവേശനാത് ..
ഏതേന ക്രമയോഗേന ഭൂമ്യർദ്ധേ ദക്ഷിണോത്തരേ .. 21.61 ..

ഉദയാസ്തമനേഽർകസ്യ അഹോരാത്രം വിശത്യപഃ ..
ദേനം സൂര്യപ്രകാശാഖ്യം താമസീ രാത്രിരൂച്യതേ .. 21.62 ..

തസ്മാദ്വ്യവസ്ഥിതാ രാത്രിഃ സൂര്യാപേക്ഷമഹഃ സ്മൃതമ് ..

ഏവം പുഷ്കരമധ്യേന യദാ സർപതി ഭാസ്കരഃ .. 21.63 ..

അംശാംശകം തു മേദിന്യാം മുഹൂർത്തേനൈവ ഗച്ഛതി ..
യോജനാഗ്രാന്മുഹൂർത്തസ്യ ഇഹ സംഖ്യാം നിബോധത .. 21.64 ..

പൂർണേ ശതസഹസ്രാണാമേകത്രിംശാധികം സ്മൃതമ് ..
പംചാശത്തു തഥാന്യാനി സഹസ്രാണ്യധികാനി ച .. 21.65 ..

മൗഹൂർത്തി കീ ഗതിർഹ്യേഷാ സൂര്യസ്യ തു വിധീയതേ ..
ഏതേന ഗതിയോഗേന യദാ കാഷ്ഠാം തു ദക്ഷിണാമ് .. 21.66 ..

പര്യാഗച്ഛേത്പതംഗോഽസൗ മധ്യേ കാഷ്ഠാംതമേവ ഹി ..
മധ്യേന പുഷ്കരസ്യാഥ ഭ്രമതേ ദക്ഷിണായനേ .. 21.67 ..

മാനസോത്തരശൈലേ തു അംതരേ വിഷുവം ച തത് ..
സർപതേ ദക്ഷിണായാം തു കാഷ്ഠായാം വൈ നിബോധത .. 21.68 ..

നവകോട്യഃ പ്രസംഖ്യാതാ യോജനൈഃ പരിമംഡലമ് ..
തഥാ ശതസഹസ്രാണി ചത്വാരിംശച്ച പംച ച .. 21.69 ..

അഹോരാത്രാത്പതംഗസ്യ ഗതിരേഷാ വിധീയതേ ..
ദക്ഷിണാദ്വിനിവൃത്തോഽസൗ വിഷുവസ്ഥോ യദാ രവിഃ .. 21.70 ..

ക്ഷീരോദസ്യ സമുദ്രസ്യോത്തരതശ്ചാദ്രിതശ്ചരൻ ..
മംഡലം വിഷുവത്തസ്യ യോജനൈസ്തന്നിബോധത .. 21.71 ..

തിസ്രഃ കോട്യസ്തു സംഖ്യാതാ വിഷുവസ്യാപി മംഡലമ് ..
തഥാ ശതസഹസ്രാണാമശീത്യേകാധികാ പുനഃ .. 21.72 ..

ശ്രവണേ ചോത്തരഷാഢേ ചിത്രഭാനുര്യദാ ഭവേത് ..
ശാകദ്വീപസ്യ ഷഷ്ഠസ്യ ഉത്തരാതോ ദിശശ്ചരൻ .. 21.73 ..

ഉത്തരായാഃ പ്രമാണം ച കാഷ്ഠായാ മംഡലസ്യ ച ..
യോജനാഗ്രാത്പ്രസംഖ്യാതാ കോടിരേകാ തു സ ദ്വിജാഃ .. 21.74 ..

അശീതിർനിയുതാനീഹ യോജനാനാം തഥൈവ ച ..
അഷ്ടപംചാശതം ചൈവ യോജനാന്യധികാനി തു .. 21.75 ..

നാഗവീഥ്യുത്തരാവീഥീ ഹ്യജ വീഥീ ച ദക്ഷിണാ ..
മൂലം ചൈവ തഥാഷാഢേ ത്വജവീഥ്യുദയാസ്ത്രയഃ .. 21.76 ..

അശ്വിനീ കൃത്തികാ യാമ്യം നാഗവീഥ്യുദയാസ്ത്രയഃ ..
കാഷ്ഠയോരംതരം യച്ച തദ്വക്ഷ്യേയജനൈഃ പുനഃ .. 21.77 ..

ഏതച്ഛതസഹസ്രാണാമഷ്ടാഭിശ്ചോത്തരം ശതമ് ..
ത്രയഃ ശതാധികാശ്ചന്യേ ത്രയസ്ത്രിംശച്ച യോജനൈഃ .. 21.78 ..

കാഷ്ഠയോരംതരം ഹ്യേതദ്യോജനാഗ്രാത്പ്രകീർതിതമ് ..
കാഷ്ഠയോർലേഖയോശ്ചൈവ ഹ്യംതരം ദക്ഷിണോത്തരേ .. 21.79 ..

തേന്വവക്ഷ്യേ പ്രസംഖ്യായ ചോജനൈസ്തന്നിബോധത ..

ഏകൈകമംതരം തസ്യ വിയുതാന്യേകസപ്തതിഃ .. 21.80 ..

സഹസ്രാണ്യതിരിക്താശ്ച തതോഽന്യാ പംചസപ്തതിഃ ..
ലേഖയോഃ കാഷ്ഠയോശ്ചൈവ ബാഹ്യാഭ്യംതരയോഃ സ്മൃതമ് .. 21.81 ..

അഭ്യംതരം തു പര്യേതി മംഡലാന്യുത്തരായണേ ..
ബാഹ്യതോ ദക്ഷിണേ ചൈവ സതതം തു യഥാക്രമമ് .. 21.82 ..

മംഡലാനാം ശതം പൂർമം ത്ര്യശീത്യധികമുത്തരമ് ..
ചരതേ ദക്ഷിണേ ചാപി താവദേവ വിഭാവസുഃ .. 21.83 ..

പ്രമാണം മണ്ഡലസ്യാഥ യോജനാഗ്രം നിബോധത ..
യോജനാനാം സഹസ്രാണി സപ്താദശ സമാസതഃ .. 21.84 ..

ശതേ ദ്വേ പുനരപ്യന്യേ യോജനാമാം പ്രകീർത്തിതേ ..
ഏകവിംശതിഭിശ്ചൈവ യോജനൈരധികൈർഹി തേ .. 21.85 ..

ഏതത്പ്രമാണമാഖ്യാതം യോജനൈർമംഡലസ്യ ച ..
വിഷ്കംഭോ മംഡലസ്യാഥ തിര്യക് സ തു വിധീയതേ .. 21.86 ..

പ്രത്യഹം ചരതേ താനി സൂര്യാ വൈ മംഡലക്രമാത് ..
കുലാലചക്രപര്യംതോ യഥാ ശീഘ്രം നിവർത്തതേ .. 21.87 ..

ദക്ഷിണപ്രക്രമേ സൂര്യസ്തഥാ ശീഘ്രം പ്രവർത്തതേ ..
തസ്മാത്പ്രകൃഷ്ടാം ഭൂമിം തു കാലേനാല്പേന ഗച്ഛതി .. 21.88 ..

സൂര്യോ ദ്വാദശഭിഃ ശൈഘ്ര്യാന്മുഹൂർതൈർദക്ഷിണായനേ ..
ത്രയോദശാർദ്ധമൃക്ഷാണാമഹ്നാ തു ചരതേ രവിഃ .. 21.89 ..

മുഹൂർതൈ സ്താവദൃക്ഷാണി നക്തമഷ്ടാദശൈശ്ചരൻ ..
കുലാലചക്രമധ്യേ തു യഥാ മംദം പ്രസർപതി .. 21.90 ..

തഥോദഗയനേ സൂര്യഃ സർപതേ മംദവിക്രമഃ ..
തസ്മാ ദ്ദീർഘേന കാലേന ഭൂമിം സ്വല്പാനി ഗച്ഛതി .. 21.91 ..

അഷ്ടാദശ മുഹൂർത തു ഉത്തരായണപശ്ചിമമ് ..
അഹോ ഭവതി തച്ചാപി ചരതേ മംദവിക്രമഃ .. 21.92 ..

ത്രയോദശാർദ്ധം മാദ്യേന ത്വൃക്ഷാണാം ചരതേ രവിഃ ..
മുഹൂർതൈസ്താവദൃക്ഷാണി നക്തം ദ്വാദശഭിശ്ചരൻ .. 21.93 ..

തതോ മന്ദതരം നാഭ്യാം ചക്രം ഭ്രമതി വൈ യഥാ ..
മൃത്പിംഡ ഇവ മധ്യസ്ഥോ ധ്രുവോ ഭ്രമതി വൈ തഥാ .. 21.94 ..

ത്രിംശന്മുഹൂർതാനേവാഹുരഹോരാത്രം ധ്രുവോ ഭ്രമൻ ..
ഉഭയോഃ കാഷ്ഠയോർമധ്യേ ഭ്രമതേ മംഡലാനി തു .. 21.95 ..

കുലാലചക്രനാഭിശ്ച യഥാ തത്രൈവ വർത്തതേ ..
ധ്രുവസ്തഥാ ഹി വിജ്ഞേയസ്തത്രൈവ പരിവർത്തതേ .. 21.96 ..

ഉഭയോഃ കാഷ്ഠയോർമധ്യേ ഭ്രമതേ മംഡലാനി സഃ ..

ദിവാനക്തം ച സൂര്യസ്യ മന്ദാ ശീഘ്രാ ച വൈ ഗതിഃ .. 21.97 ..

ഉത്തരപ്രക്രമേ ചാപി ദിവാ മംദാ ഗതിസ്തഥാ ..
തത്രൈവ ച പുനർനക്തം ശീഘ്രാ സൂര്യസ്യ വൈ ഗതിഃ .. 21.98 ..

ദക്ഷിണപ്രക്രമേണൈവ ദിവാ ശീഘ്രം വിധീയതേ ..
ഗതിഃ സൂര്യസ്യ നക്തം ച മന്ദാ ചൈവ ഗതിസ്തഥാ .. 21.99 ..

ഏവം ഗതിവിശേഷേണ വിഭജൻ രാത്ര്യഹാനി തു ..
തജാപി സംചരന്മാർഗം സമേന വിഷമേണ ച .. 21.100 ..

ലോകാലോകസ്ഥിതാ ഹ്യേതേ ലോകപാലാശ്ചതുർദിശമ് ..
അഗസ്ത്യശ്ചരതേ തേഷാമുപരിഷ്ടാജ്ജവേന തു .. 21.101 ..

ഭുംജന്നസാപഹോരാ ത്രമേവം ഗതിവിശേഷണമ് ..
ദക്ഷിണേ നാഗവീഥ്യാസ്തു ലോകാലോകസ്യ ചോത്തരേ .. 21.102 ..

ലോകസന്താനകോ ഹ്യേഷ വൈശ്വാനരപഥാദ്വഹിഃ ..
പൃഷ്ടേ യാവത്പ്രഭാ സൗരീ പുരസ്താത്സംപ്രകാശതേ .. 21.103 ..

പാർശ്വതഃ പൃഷ്ഠതശ്ചൈവ ലോകാലോകസ്യ വർത്തതേ ..
യോജനാനാം സഹസ്രാണി ദശകം തുച്ഛ്രിതോ ഗിരിഃ .. 21.104 ..

പ്രകാശശ്ചാപ്രകാശശ്ച സർവതഃ പരിമംഡലഃ ..
നക്ഷത്രചംദ്രസൂര്യശ്ച ഗ്രഹൈസ്താരാഗണൈഃ സഹ .. 21.105 ..

അഭ്യംതരം പ്രകാശംതേ ലോകാലോകസ്യ വൈ ഗിരേഃ ..
ഏതാവാനേവ ലോകസ്തു നിരാലോകസ്തതഃ പരമ് .. 21.106 ..

ലോകേനാലോകവാനേഷ നിരാലോകസ്ത്വലോകതഃ ..
ലോകാലോകം തു സംധത്തേ യസ്മാത്സുര്യപരിഗ്രഹമ് .. 21.107 ..

തസ്മാത്സന്ധ്യേതി താമാഹുരുഷാവ്യുഷ്ട്യോര്യദംതരമ് ..
ഉഷാ രാത്രിഃ സ്മൃതാ വിപ്രൈർവ്യുഷ്ടിശ്ചാപി ത്വഹഃ സ്മൃതമ് .. 21.108 ..

സൂര്യാഗ്നിഗ്രസമാനാനാം സംധ്യാകാലേ ഹി രക്ഷസാമ് ..
പ്രജാപതിനിയോഗേന ശാപസ്ത്വേഷാം ദുരാത്മനാമ് .. 21.109 ..

അക്ഷയത്വം തു ദേഹസ്യ പ്രാപിതാമ്രണം തഥാ ..
തിസ്രഃ കോട്യസ്തു വിഖ്യാതാ മംദേഹാ നാമ രാക്ഷസാഃ .. 21.110 ..

പ്രാർഥയംതി സഹസ്രാംശുഭുദയന്തം ദിനേദിനേ ..
താപയംതം ദുരാത്മാനഃ സൂര്യമിച്ഛംതി ഖാദിതുമ് .. 21.111 ..

അഥ സൂര്യസ്യ തേഷാം ച യുദ്ധമാസീത്സുദാരുണമ് ..
തതോ ബ്രഹ്മാ ച ദേവാശ്ച ബ്രാഹ്മമാശ്ചൈവ സത്തമാഃ .. 21.112 ..

സംധ്യാം തു സമുപാസീനാഃ പ്രക്ഷിപംതി ജലം സദാ ..
ഓംകാരബ്രഹ്മസംയുക്തം ഗായത്ര്യാ ചാഭിമംത്രിതമ് .. 21.113 ..

സ്ഫൂർജ്ജജ്ജ്യോതിശ്ച ചംഡാംശുസ്തഥാ ദീപ്യതി ഭാസ്കരഃ ..

തതഃ പുനർമഹാതേജാ മഹാബലപരാക്രമഃ .. 21.114 ..

യോജനാനാം സഹസ്രാണി ഊർദ്ധ്വമുത്തിഷ്ഠതേ ശതമ് ..
പ്രയാതി ഭഗവാനാശു ബ്രാഹ്മണൈരഭിരക്ഷിതഃ ..
വാലഖില്യൈശ്ച മുനിഭിർധൃതാർചിഃ സമരീചിഭിഃ .. 21.115 ..

കാഷ്ഠാ നിമേഷാ ദശ പഞ്ച ചൈവ ത്രിംശച്ച കാഷ്ഠാ ഗണയേത്കലാം തു ..
ത്രിംശത്കലാശ്ചാപി ഭവേന്മുഹൂർത്തസ്തൈസ്ത്രിംശതാ രാത്ര്യഹനീ സമേതേ .. 21.116 ..

ഹ്രാസവൃദ്ധീ ത്വഹർഭാഗൈർദിവസാനാം യഥാക്രമാത് .. 21.117 ..

സംധ്യാ മുഹൂർത്തമാത്രാ തു ഹ്രാസവൃദ്ധിസ്തു സാ സ്മൃതാ ..
ലേഖാപ്രഭൃത്യഥാദിത്യേ ത്രിമുഹൂർത്തഗതേ തു വൈ .. 21.118 ..

പ്രാതസ്തതഃ സ്മൃതഃ കാലോ ഭാഗശ്ചാഹ്നഃ സ പഞ്ചമഃ ..
തസ്മാത്പ്രാതസ്തനാത്കാലാത്ത്രിമുഹൂർത്തസ്തു സംഗവഃ .. 21.119 ..

മധ്യാഹ്നസ്ത്രിമുഹൂർത്തസ്തു തസ്മാത്കാലശ്ച സംഗവാത് ..
തസ്മാന്മധ്യംദിനാത്കാലാദപരാഹ്ണ ഇതി സ്മൃതഃ .. 21.120 ..

ത്രയ ഏവ മുഹൂർത്താസ്തു കാലാഗഃ സ്മൃതോ ബുധൈഃ ..
അപരാഹ്ണേ വ്യതീതേ തു കാലഃ സായാഹ്ന ഉച്യതേ .. 21.121 ..

ദശപംച മുഹൂർതാഹ്നോ മുഹൂർത്താസ്ത്രയ ഏവ ച ..
ദശപംചമുഹൂർത്ത വൈ ഹ്യഹർവൈഷുവതം സ്മൃതമ് .. 21.122 ..

വർദ്ധംതേ ച ഹ്രസംതേ ച ഹ്യയനേ ദക്ഷിണോത്തരേ ..
അഹസ്തു ഗ്രസതേ രാത്രിം രാത്രിശ്ച ഗ്രസതേ ത്വഹഃ .. 21.123 ..

ശരദ്വസംതയോർമധ്യം വിഷുവത്പരിഭാവ്യതേ ..
അഹോരാത്രേ കലാശ്ചൈവ സമം സോമഃ സമശ്നുതേ .. 21.124 ..

തഥാ പംചദശാഹാനി പക്ഷ ഇത്യഭിധീയതേ ..
ദ്വൗച പക്ഷൗഭവേന്മാസോ ദ്വൗമാസാവർകജാവൃതുഃ .. 21.125 ..

ഋതുത്രിതയമയനേ ദ്വേ ഹി വർഷം തു സൗരകമ് ..
നിമേഷാ വിദ്യുതശ്ചൈവ കാഷ്ടാസ്താ ദശ പംച ച .. 21.126 ..

കലാസ്താസ്ത്രിശതഃ കാഷ്ഠാ മാത്രാ ശീതിദ്വയാത്മികാ ..
സപ്തൈകാ ദ്വ്യധികാ ത്രിശന്മാത്രാ ഷടത്രിംശദുത്തരാ .. 21.127 ..

ദ്വിഷാഷ്ടിനാ ത്രയോവിംശന്മാത്രായാശ്ച കലാ ഭവേത് ..
ചത്വാരി ശത്സഹസ്രാണി ശതാന്യഷ്ടൗ ച വിദ്യുതഃ .. 21.128 ..

സപ്തതിശ്ചൈവ തത്രാപി നവതിം വിദ്ധി നിശ്ചയേ ..
ചത്വാര്യേവ ശതാന്യാഹുർവിദ്യുതേ ദ്വേ ച സംയുതേ .. 21.129 ..

വരാംശോ ഹ്യേഷ വിജ്ഞേയോ നാഡികാ ചാത്ര കാരണമ് ..
സംവത്സരാദയഃ പംച ചതുർമാനവികല്പിതാഃ .. 21.130 ..

നിശ്ചയഃ സർവകാലസ്യ യുഗമിത്യഭിധീയതേ ..

സംവത്സരസ്തു പ്രഥമോ ദ്വിതീയഃ പരിവത്സരഃ .. 21.131 ..

ഇഡാവത്സരസ്തൃതീയസ്തു ചതുർഥശ്ചാനുവത്സരഃ ..
പംചമോവത്സരസ്തേഷാം കാലസ്തു യുഗസംഹിതഃ .. 21.132 ..

ത്രിംശച്ഛതം ഭവേത്പൂർണം പർവണാം തു രവേര്യുഗേ ..
ശതാന്യഷ്ടാദശ ത്രിംശദുദയാദ്ഭാസ്കരസ്യ ച .. 21.133 ..

ഋതവസ്ത്രിംശതഃ സൗരാദയനാനി ദശൈവ തു ..
പംച ച ത്രിശതം ചാപി ഷഷ്ടിവർഷം ച ഭാസ്കരമ് .. 21.134 ..

ത്രിശദേവ ത്വഹോരാത്രാസ്തൈസ്തു മാസസ്തു ഭാസ്കരഃ ..
ഏകഷഷ്ടി ത്വഹോരാത്രമൃതുരേകോ വിഭാവ്യതേ .. 21.135 ..

അഹ്നാം തു ത്ര്യധികാശീതിഃ ശതം ചാപ്യധികം ഭവേത് ..
മാനം തച്ചിത്രഭാനോസ്തു വിജ്ഞേയമയനസ്യ ഹ .. 21.136 ..

സൗരം സൗമ്യം തു വിജ്ഞേയം നാക്ഷത്രം സാവനം തഥാ ..
മാനാന്യേതാനി ചത്വാരി യൈഃപുരാണേ ഹി നിശ്ചയഃ .. 21.137 ..

യഃ ശ്വേതസ്യോത്തരശ്ചൈവ ശ്രൃങ്ഗവാന്നാമ പർവ്വതഃ ..
ത്രീണിതസ്യ തു ശ്രൃംഗാണി സ്പൃശംതീവ നഭസ്തലമ് .. 21.138 ..

തൈശ്ചാപി ശ്രൃങ്ഗൈസ്സനഗഃ ശ്രൃംഗവാ നിതി കഥ്യതേ ..
ഏകശ്ച മാർഗവിഷ്കംഭവിസ്താരശ്ചാസ്യ കീർതിതഃ .. 21.139 ..

തസ്യ വൈ പൂർവതഃ ശ്രൃംഗം മധ്യമം തദ്ധിരണ്മയമ് ..
ദക്ഷിണം രാജതം ചൈവ ശ്രൃംഗം തു സ്ഫടികപ്രഭമ് .. 21.140 ..

സർവരത്നമയം ചൈവ ശ്രൃംഗമുത്തരമുത്തമമ് ..
ഏവം കൂടൈസ്ത്രിഭിഃ ശൈലഃ ശ്രൃംഗവാനിതി വിശ്രുതഃ .. 21.141 ..

യത്തദ്വൈ പൂർവതഃ ശ്രൃംഗം തദർകഃ പ്രതിപദ്യതേ ..
ശരദ്വസംതയോർമധ്യേ മധ്യമാം ഗതിമാസ്ഥിതഃ .. 21.142 ..

അതസ്തുല്യമഹോരാത്രം കരോതി തിമിരാ പഹഃ ..
ഹരിതാശ്ച ഹയാ ദിവ്യാസ്തസ്യ യുക്താ മഹാരഥേ ..
അനുലിപ്താ ഇവാഭാംതി പദ്മരക്തൈർഗഭസ്തിഭിഃ .. 21.143 ..

മേഷതി ച തുലാംതേ ച ഭാസ്കരോദയതഃ സ്മൃതാഃ ..
മുഹൂർത്താ ദശ പംചൈവ അഹോ രാത്രിശ്ച താവതീ .. 21.144 ..

കൃത്തികാനാം യദാ സൂര്യഃ പ്രഥമാം ശഗതോ ഭവേത് ..
വിശാഖാനാം തദാ ജ്ഞേയശ്ചതുർഥാംശ നിശാകരഃ .. 21.145 ..

വിശാഖാനാം യദാ സൂര്യശ്ചരതേംശം തൃതീയകമ് ..
തദാ ചംദ്രം വിജാനീയാത്കൃത്തികാശിരസി സ്ഥിതമ് .. 21.146 ..

വിഷുവം തം വിജാനീയാദേവമാഹുർമഹർഷയഃ .. 21.147 ..

സൂര്യേണ വിഷുവം വിദ്യാ ത്കാലം സോമേന ലക്ഷയേത് ..

സമാ രാത്രിരഹശ്ചൈവ യദാ തദ്വിഷുവം ഭവേത് .. 21.148 ..

തദാ ദാനാനി ദേയാനി പിതൃഭ്യോ വിഷുവേഷു ച ..
ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ വിശേഷേണ മുഖമേതത്തു ദൈവതമ് .. 21.149 ..

ഊനമാസാധിമാസൗ ച കലാ കാഷ്ഠാ മുഹൂർത്തകാഃ ..
പൗർണമാസീ തഥാ ജ്ഞേയാ അമാവാസ്യാ തഥൈവ ച ..
സിനീവാലീ കുഹൂശ്ചൈവ രാകാ ചാനുമതിസ്തഥാ .. 21.150 ..

തപസ്തപസ്യൗ മദുമാധവൗ ച ശുക്രഃശുചിശ്ചായനമുത്തരം സ്യാത് ..
നഭോനഭസ്യാവിഷഊർജസംജ്ഞൗ സഹഃസഹസ്യാവിതി ദക്ഷിണം സ്യാത് .. 21.151 ..

ആർതവാശ്ച തതോ ജ്ഞേയാ പഞ്ചാബ്ദാ ബ്രഹ്മണാഃ സുതാഃ .. 21.152 ..

തസ്മാച്ച ഋതവോ ജ്ഞേയാ ഋതുഭ്യോ ഹ്യാർത്തവാഃ സ്മൃതാഃ ..
തസ്മാദൃതുമുഖീ ജ്ഞേയാ അമാവാസ്യാസ്യ പർവണഃ .. 21.153 ..

തസ്മാത്തു വിഷുവം ജ്ഞേയം പിതൃദേവഹിതം സദാ ..
പർവ ജ്ഞാത്വാ ന മുഹ്യേത പിത്ര്യേ ദൈവേ ച മാനവഃ .. 21.154 ..

തസ്മാത്സ്മൃതം പ്രചാനാം വൈ വിഷുവത്സർവഗം സദാ ..
ആലോകാത്തു സ്മൃതോ ലോകോ ലോകാലോകഃ സ ഉച്യതേ .. 21.155 ..

ലോകപാലാഃ സ്ഥിതാസ്തത്ര ലോകാലോകസ്യ മധ്യതഃ ..
ചത്വാരസ്തേ മഹാത്മാനസ്തിഷ്ടംത്യാഭൂതസംപ്ലവാത് .. 21.156 ..

സുധാമാ ചൈവ വൈരാജഃ കർദമഃ ശംഖപാസ്തഥാ ..
ഹിരണ്യരോമാ പർജന്യഃ കേതുമാന്രാജസശ്ച യഃ .. 21.157 ..

നിർദ്വന്ദ്വാ നിരഭീമാനാ നിഃ സീമാ നിഷ്പരിഗ്രഹാഃ ..
ലോകപാലാഃ സ്ഥിതാ ഹ്യേതേ ലോകാലോകേ ചതുർദിശമ് .. 21.158 ..

ഉത്തരം യദപസ്തസ്യ ഹ്യജവീഥ്യാശ്ച ദക്ഷിണാമ് ..
പിതൃയാനഃ സ വൈ പംഥാ വൈശ്വാനരപഥാദ്വഹിഃ .. 21.159 ..

തത്രാസതേ പ്രജാവന്തോ മുനയോ യേഽഗ്നിഹോത്രിണഃ ..
ലോകസ്യ സംതാനകരാഃ പിതൃയാനപഥേ സ്ഥിതാഃ .. 21.160 ..

ഭൂതാരംഭകൃതം കർമ ആശിഷോ ഋത്വിഗുദ്യതാഃ ..
പ്രാരഭംതേ ലോകകാമാസ്തേഷാം പംഥാഃ സ ദക്ഷിണാഃ .. 21.161 ..

ചലിതം തേ പുനർധർമം സ്ഥാപയംതി യുഗേയുഗേ ..
സംതപ്താസ്തപസാ ചൈവ മര്യാദാഭിഃ ശ്രുതേന ച .. 21.162 ..

ജായമാനാസ്തു പൂർവേ വൈ പശ്ചിമാനാം ഗൃഹേ ഷ്വിഹ ..
പശ്ചിമാശ്ചൈവ പൂർവേഷാം ജായംതേ നിധനേഷ്വപി .. 21.163 ..

ഏവമാവർത്തമാനാസ്തേ തിഷ്ഠംത്യാഭൂതസംപ്ലവാത് ..
അഷ്ടാശീതിസഹസ്രാണി ഋഷീമാംഗൃഹമേധിനാമ് .. 21.164 ..

സവിതുർദക്ഷിണം മാർഗശ്രിതാ ഹ്യാചംദ്രതാരകമ് ..

ക്രിയാവതാം പ്രസംഖ്യൈഷാ യേ ശ്മശാനാനി ഭേജിരേ .. 21.165 ..

ലോകസംവ്യവഹാരാശ്ച ഭൂതാരംഭകൃതേന ച ..
ഇച്ഛാദ്വേഷപ്രവൃത്ത്യാ ച മൈഥുനോപഗമേന വൈ .. 21.166 ..

തഥാ കാമകൃതേനേഹ സേവനാദ്വിഷയസ്യ ച ..
ഏതൈസ്തൈഃ കാരണൈഃ സിദ്ധാ യേ ശ്മശാനാനി ഭേജിരേ .. 21.167 ..

പ്രചൈഷിണസ്തേ മുനയോ ദ്വാപരേഷ്വിഹ ജജ്ഞിരേ ..
നാഗവീഥ്യുത്തരോ യശ്ച സപ്തർഷിഗണദക്ഷിണഃ .. 21.168 ..

ഉത്തരഃ സവിതുഃ പംഥാ ദേവയാനശ്ച സ സ്മൃതഃ ..
യത്ര തേ വാസിനഃ സിദ്ധാ വിമലാ ബ്രഹ്മചാരിണഃ .. 21.169 ..

സംതതിം തേ ജുഗുപ്സംതേ തസ്മാന്മൃത്യുസ്തു തൈർജിതഃ ..
അഷ്ടാശീതിസഹസ്രാണി ഋഷീണാമൂർദ്ധ്വരേതസാമ് .. 21.170 ..

ഉദക്പംഥാനമത്യർഥം ശ്രിതാ ഹ്യാശ്രിതസംപ്ലവാത് ..
തേ സംപ്രയോഗാല്ലോകസ്യ മൈഥുനസ്യ ച വർജനാത് .. 21.171 ..

ഇച്ഛാദ്വേഷനിവൃത്ത്യാ ച ഭൂതാരംഭവിവർജനാത് ..
പുനശ്ചാകാമസംയോഗാച്ഛബ്ദാദേർദോഷദ ര്ശനാത് .. 21.172 ..

ഇത്യേതൈഃ കാരണൈഃ സിദ്ധാസ്തേഽമൃതത്വം ഹി ഭേജിരേ ..
ആഭൂതസംപ്ലവസ്ഥാനാമമൃതത്വം വിഭാവ്യതേ .. 21.173 ..

ത്രൈലോക്യസ്ഥിതി കാലായ പുനർദാരാഭിഗമിനാമ് ..
ബ്രൂണഹത്യാശ്വമേധാഭ്യാം പുണ്യപാപകൃതോഽപരേ .. 21.174 ..

ആഭൂതസംപ്ലവാംതേ തു ക്ഷീയം തേ ഹ്യൂർധ്വരേതസഃ ..
ഉർദ്ധ്വോത്തരമൃഷിഭ്യസ്തു ധ്രുവോ യത്ര സ വൈ സ്മൃതഃ .. 21.175 ..

ഏതദ്വിഷ്ണുപദം ദിവ്യം തൃതീയം വ്യോമ്നി ഭാസ്വരമ് ..
യത്ര ഗത്വാ ന ശോചംതി തദ്വിഷ്ണോഃ പരമം പദമ് ..
ധർമധ്രുവാദ്യാസ്തിഷ്ഠംതി യത്ര തേ ലോകസാധകാഃ .. 21.176 ..

ഇതി ശ്രീബ്രഹ്മാംഡേ മഹാപുരാണേ വായുപ്രോക്തേ പൂർവഭാഗേ ദ്വിതീയേഽനുഷംഗപാദേ ആദിത്യവ്യൂഹകീർത്തനം നാമൈകവിംശതിതമോഽധ്യായഃ .. 21 ..

ഓം P.R.IYER 6.3.2024

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ബ്രഹ്മാണ്ഡപുരാണമ്/പൂർവഭാഗഃ/അധ്യായഃ_21&oldid=122814"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

23 സെപ്തംബർ 2017 (തമേ) ദിനാങ്കേ 03:20 സമയേ അന്തിമപരിവർതനം ജാതമ്

പാഠഃ ക്രിയേടിവ കാ'മൻസ ഐട്രിബ്യൂശന/ശേയര-അലാഇക അഭിജ്ഞാപത്രസ്യ അന്തർഗതതയാ ഉപലബ്ധഃ അസ്തി; അന്യാഃ സംസ്ഥിത്യഃ അപി സന്തി . അധികം ജ്ഞാതുമ് അത്ര ഉപയോഗസ്യ സംസ്ഥിതിം പശ്യതു .